

Ковтонюк Н.П., студ.,
Институт филологии КНУ имени Тараса Шевченко

**Архетипическая семантика круга в «Романе о добром человеке»
Эммы Андиевской**

В этой статье анализируется архетипическая семантика круга на трех уровнях текста «Романа о добром человеке» Эммы Андиевской: композиционном, хронотопическом, образном. Анализ осуществляется с учетом как авторских интенций, так и возможных внеавторских смыслов, актуализирующихся вследствие развертывания информации, заложенной в архетипическом образе.

Ключевые слова: архетип, круг, сакральное, мифологическая картина мира.

Kovtoniuk N.P., stud.,
Institute of Philology, Taras Shevchenko National University of Kyiv

**The Archetypal Semantics of Circle in “The Novel about Good Men”
by Emma Andiyevska**

The article analyzes the archetypal semantics of circle in “The Novel about Good Men” by Emma Andiyevska on the basis of the three levels of the text: the levels of composition, chronotope and images. We take into account not only the author’s intentions but the possible senses created as the results of revealing the information reduced by the archetype.

Key words: archetype, circle, sacred, the mythological picture of the world.

УДК 821.111-1(049.3)Р. Фрост

Козаченко Я., асп.,
Институт філології КНУ імені Тараса Шевченка
Михед Т., д.філол.н., проф.
Институт філології КНУ імені Тараса Шевченка

**РОЛЬ АНГЛОМОВНОЇ КРИТИКИ У ФОРМУВАННІ ТВОРЧОГО
СТИЛЮ РОБЕРТА ФРОСТА**

У статті розглянуто вплив англійських критиків на формування творчого стилю та тематики творів Роберта Фроста кінця XIX – 30-х рр. XX ст.

Ключові слова: критик, тематика, стиль, відгук, Нова Англія, збірка, часопис.

Роберт Фрост пройшов шлях від фермера та звичайного сільського вчителя до лауреата Пулітцерівської премії. Багаточисельні випробування, з якими довелося зіткнутися поетові у житті, знайшли відображення у змістоформі його поезії. Еволюція поезії Фроста відобразилася у зміні проблематики і поетики віршів митця.

Визнання прийшло до Роберта Фроста відносно пізно, однак розголос, який його супроводив, до сьогодні викликає суперечки поміж літературознавцями та читачами. Одні вважають його модерністом, а інші дотримувалися думки, що Фрост – це «співець сільських мотивів» і речі, які він описував, надто буденні та примітивні. Протягом декількох десятиліть вчені, оцінюючи творчість Фроста, сперечалися про те, чи його роботи зрозумілі читачеві і чи він може вважатися “одним з найкращих американських поетів століття”.

У творчості Фроста здебільшого виділяють чотири періоди: кін. XIX ст. – 20-ті рр., 30-ті – 50-ті рр., 60-ті – 80-ті рр., 90-ті – наш час. Перша збірка, що позначає початок творчості поета, *Twilight*, вийшла друком у Сполучених Штатах тиражем у два примірники у 1908 році, а справжня слава прийшла до поета у Англії, куди він переїхав у 1912 році.

Про Фроста заговорили з публікацією його другої збірки *A Boy's Will (1914)*. Вона зацікавила Девіда Натта (David Nutt), відомого на той час видавця, який оцінив зрілість поетичного слова Фроста. Як зауважила Гаррієт Монро (Harriet Monroe), “у тридцять дев’ять років він [Роберт Фрост] лише почав дорослішати” [8, р. 56]. За словами давнього друга поета, Шарона Брауна, *A Boy's Will* “відтворює лише маленьку і до болю типову сторону Фростової особистості” [7, р. 139].

У *The English Reviewer* Норман Дуглас (Norman Douglas) охарактеризував книгу так: “ Ніде на землі, крім Америки, немає більш обурливих нісенітниць, що друкуються під виглядом поезії; кажуть, цей автор – американець. Честь йому за те, що відійшов від цієї традиції – якщо її можна так назвати – і за те, що замість чергової надчутливої нісенітниці, він подарував нам образи справжніх побачених та почутих речей. Вірші вирізняються диким характерним присмаком; вони озвучують той незмінний потяг до природи, який є символом справжнього ліричного відчуття” [2, р. 500].

Ф.Флінта (F.Flint) збірка теж не залишила байдужим. У часописі *Poetry and Drama* критик опублікував різкий відгук на вірші збірки, схвально відгукнувшись на відхід поета від американської поетичної традиції та зазначивши легкість пера Фроста: “ Зауважимо, що Фрост втік з Америки, і що його перша збірка *A Boy's Will* знайшла свого видавця у Англії. Інформація, яка, на перший погляд, не має жодного стосунку до віршів є важливою, оскільки поезія Фроста великою мірою причетна до величного. Не варто зважати на незначні недоліки, допущені у стилі де-не-де, поодинокі інверсії та огріхи у місцях, де поетові забракло хисту, щоб донести простоту висловлювання. Саме ця простота є особливо привабливою, і саме ця простота породжена щирим серцем ” [3, р. 250].

Езра Паунд відгукнувся про збірку, а з часом привласнив собі заслугу відкриття Фроста. Паунд звирявся: "...у збірці можна відчути запах лісів Ново-го Гемпширу, вона написана надзвичайно щиро. [...] Ця людина має гарний смак, щоб висловлюватися природно та розфарбовувати речі, розфарбовувати так, як він їх бачить; щоб робити це кардинально інакше, замість того, щоб шукати на вербах грушок" [4, р. 72].

Свій відгук про збірку *A Boy's Will* Паунд залишив також у *Poetry*, відносячи поета то до табору імажистів, та асоціюючи з іншими сучасниками, такими як Х.Д. (Hilda Doolittle) чи Вільям Карлосом Вільямсом (William Carlos Williams), твори яких на той час також вирізнялися новизною. У цьому ж відгуку Паунд характеризує Фроста як "знехтуваного американськими видавцями поета", на що той у листі до Сідні Кокс відказав: "Не через розчарування від невизнання я приїхав до Англії" (лютий, 1915).

У 1914 Девід Натт публікував наступну збірку поета *North of Boston*. Вона викликала значний інтерес громадськості. Паунд звирявся: "Фрост – чесний поет, який пише від себе, використовуючи свої знання та емоції; він не просто наслідує стиль, який зараз пропагують журнали, а й накладає його на актуальні теми. Він цілком свідомо та відверто використовує образ сільської Нової Англії у своїх віршах. Він не використовує теми, здерті в Овідія... Фрост наважився писати, здебільшого йому це навіть вдалося, природною мовою Нової Англії; природною розмовною мовою, яка значно відрізняється від "природної мови" журналів" [5, р. 127].

Попри усі твердження щодо суперечливих стосунків Фроста та Паунда, останній відіграв важливу роль у творчому становленні американського митця. Визнання англійських критиків стимулювало інтерес до поезії Фроста на батьківщині. Перші дві збірки Фроста отримали схвальні відгуки таких іменитих літераторів, як Емі Лоуелл (Amy Lowell), Форд Медокс Форд (Ford Merdox Ford), Флінт (F. Flint) та Вільям Дін Хоуеллс (William Dean Howells). 1914 року у виданні *The New Republic* Емі Лоуелл опублікувала відгук на збірку *North of Boston*, зазначивши: "Нова Англія постає не лише об'єктом зображення, вона проглядається навіть у його техніці написання. Фрост надзвичайно яскраво змалював і людей, і пейзажі. Це справді вражає. Він настільки реалістично відтворює пейзажі Нової Англії, що у вірші *After Apple-Picking* відчуваєш пахощі орхідей, а у *Two Tramps in Mud Time* перед очима постає весна, що вривається у фермерське угіддя. Роберт Фрост використовує класичний розмір, щоб віддати належне поетам старих шкіл, також використовує інверсії та кліше, які так негативно сприймаються представниками нової генерації. Він торує власний шлях, не визнаючи жодні правила, результатом чого є книга дивовижної сили та ширості. Водночас, у перших

двох частинах збірки, - вважає дослідниця,- Фрост продемонстрував не лише свою прихильність до Нової Англії та унікальне поєднання колоквіалізмів та традиційних розмірів, але й широке використання діалогів та монологів. У *Mending Wall*, перший вірш збірки *North of Boston*, поет описує дружню суперечку між ліричним героєм і його сусідом під час прогулянки вздовж муру. Автор говорить про різне розуміння учасниками діалогу слово “boundary” (“кордон”). Різниця у поглядах має у вірші важливе символічне значення ” [6, р. 81]. Емі Лоуелл відзначає унікальність Фроста у змалюванні “темних сторін” Нової Англії: “І люди, і пейзажі постають у віршах Фроста дивовижно барвистими. Перед очима височіють пагорби, він не гіперболізує їх місцевими легендами, він дає нам змогу відчувати всю їхню вагу та непохитність, до певної міри зловісність, але не для того, щоб вселити почуття страху, а продемонструвати їхній вплив на усе, що відбувається. А ось простягаються осяяні сонцем луки чорниці; і знову осінні сади, що рясніють стиглими плодами, як же важко усе це зібрати. Грози з проливними дощами зрошують самотні дороги та забризкують стіни сільських будинків, що гниють у цій рясноті; а ось – сучасне новоанглійське місто, яке відвідують лише барабанщики, воно змалюване у всій своїй марноті. Нова Англія Роберта Фроста не схожа на Нову Англію Віттьєра; Це – новітня Нова Англія, де занепадає одна цивілізація, щоб дати життя іншій, не схожій на усі попередні ” [6, с. 87].

У 30-х роках піднялася велика хвиля критики, спрямована проти Фроста. Не дивно, що вона припадає саме на період розквіту і всезагального визнання поета. На той час Фрост вже отримав дві Пулітцерівські премії за збірки *New Hampshire* та *Collected Poems*.

У 30-ті роки на політичній арені Сполучених Штатів з’являється комуністична партія, яка швидко стає популярною. Відтак, творчість поета не залишається осторонь і зазнає критики від тих, хто сподівався побачити його підтримку чи прихильність до програми лівого руху. Коли у 1930 році світ побачила чергова збірка поета *Collected Poems*, вона зазнала нещадної критики з боку марксиста Гранвіла Хікса (Granville Hicks). “Збірці бракує мотивів, пов’язаних з працею, науковими досягненнями [...], Роберт Фрост нічого не зробив для уніфікації нашої культури. Він не може дати нам відчуття приналежності до індустріального суспільства, в якому ми всі зараз живемо” [18, р.77].

Відтак Роберт Фрост намагався залишатися осторонь всього, що вело його від поезії та якимось чином суперечило його поглядам та переконанням. Попри усі спроби політизувати вірші поета, а надто хоча б знайти малий проблиск Фростової політичної приналежності, критики залишалися певними того, що стіна, яку будував поет у своїх віршах (“Mending Wall”) – це

уособлення незламності його людської гідності та переконань, які підвладні лише Вогню та Льоду (“Fire and Ice”), лише через, на думку поета, світ може припинити своє існування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Lowell, Amy. *Tendencies in Modern American Poetry*. New York: Octagon, 1917, p. 286;
2. Cox, Sidney. *Robert Frost: Original “Ordinary Man.”* New York: Holt, 1923. p. 1994; *New York Herald Tribune*, November 18, 1928.; *West-Running Brook*, Holt, 1928.; *A Further Range*, Holt, 1936.; *Saturday Review of Literature*, May 30, 1936;
3. Thompson, Lawrence, *Fire and Ice: The Art and Thought of Robert Frost*, Holt, 1942;
4. Winters, Yvor, *The Function of Criticism*, A. Swallow, 1957;
5. Pound, Ezra, *The Literary Essays of Ezra Pound*, New Directions, 1954;
6. Unger, Lathem, Edward C. and Lawrence Thompson, editors, *Robert Frost: Farm Poultryman; The Story of Robert Frost’s Career As a Breeder and Fancier of Hens*, Dartmouth Publishers, 1963; *Boston Transcript*, December 2, 1916; *New Republic*, February 20, 1915;
7. John T. Napier, «A Momentary Stay Against Confusion,» *Virginia Quarterly Review*, XXXIII (Summer 1957): 378;
8. Pearce, Roy Harvey, *The Continuity of American Poetry*, Princeton, 1961;
9. Rosenthal, M. L., *The Modern Poets*, Oxford University Press, 1965; *A Magazine of Verse*, XXV, 146-153 (Dec, 1924);
10. William Pritchard, *Frost: A Literary Life Reconsidered* (New York: Oxford University Press, 1984), p. 20-30;
11. Thompson, Lawrence and R. H. Winnick, *Robert Frost: The Later Years, 1938-1963*, Holt, 1976.;
12. Levine, Lawrence. *Highbrow/Lowbrow: The Emergence of Cultural Hierarchy in America*. Cambridge: Harvard UP, 1988.;
13. Lentricchia, Frank. *Modernist Quartet*. New York: Cambridge UP, 1994.; *New Masses*, May, 1936.;
14. Trilling, Lionel. “A Speech on Robert Frost: A Cultural Episode” *Robert Frost: A Collection of Critical Essays*.
15. Ed. James M. Cox. *Englewood Cliffs: Prentice Hall, 1962. 151-58.;*
16. Lentricchia, Frank. *Robert Frost: Modern Poetics and the Landscapes of Self*. Durham: Duke UP, 1975.;
17. Poirier, Richard. *Robert Frost: The Work of Knowing*. Stanford: Stanford UP, 1990.;
18. Poirier, Richard. *Poetry and Pragmatism*. Cambridge: Harvard UP, 1992.;
19. Pritchard, William. *Frost: A Literary Life Reconsidered*. Amherst: UP of Mass., 1993.

Стаття надійшла до редакції 25.10.13.

Козаченко Я., асп.,
Институт филологии КНУ имени Тараса Шевченко
Михед Т., д.филол.н., проф.,
Институт филологии КНУ имени Тараса Шевченко

Роль англоязычной критики в формировании творческого стиля Роберта Фроста

В статье рассмотрено влияние английских критиков на формирование творческого стиля и тематики произведений Роберта Фроста конца XIX - 30-х г. XX ст.

Ключевые слова: критик, проблематика, отзыв, Новая Англия, сборник, журнал.

Kozachenko Y., postgraduate student
Institute of Philology
T. Mykhed, Prof.
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv

The role of English criticism in shaping the creative style of Robert Frost

The article deals with the impact of British critics on formation of creative style and themes of Robert Frost's poetry in the period of the end of XIX – 30s XX.

Keywords: critic, issues, review, New England, collection journal.

УДК 82.0

Кондратьєва С.І., студ.,
Институт філології КНУ імені Тараса Шевченка

**ЛІБРЕТТО ЛЕОНІДА ПОЛТАВИ «АННА ЯРОСЛАВНА»
В КОНТЕКСТІ АВТОРСЬКОГО ЕПІСТОЛЯРІЮ**

У статті досліджується листування Леоніда Полтави з приводу лібрето «Анна Ярославна» і опери за нею. Розкривається проблема з авторством лібрето і діяльність Леоніда Полтави у складі КУПАЯ (Комітет Вшанування Пам'яті Анни Ярославни).

Ключові слова: Леонід Полтава, лібрето, листування, Анна Ярославна.

Важливою постаттю в українському культурному процесі, зокрема, в культурному житті діаспори є Леонід Полтава – поет, прозаїк, драматург, радіожурналіст, редактор, публіцист та громадський діяч. У літературному доробку Леоніда Полтави – поезії, новели, п'єси, поеми, твори для дітей, повісті, зокрема репортажна повість, історичний роман та кілька лібрето.